

Iktatószám

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

C 14.85

Hely

Idő

"1913"

Személy

Szerző

Cím A kis kapuk.

Forrás: Magyar hírlap

Bp.

(Hely)

1913 11/26

(Idő)

(Köt. v. fi



A kis kapuk.

Tárok ennek a nagy, folyton növekvő, egyre gyarapodó városnak utcáin. Születésemről fogva lakom benne, tehát sokkal kevésbé ismerem, mint bármely idegen, aki nyolcz napra rándult fel a jó vidékről. Mert hisz régi nóta már, hogy a nagyvárosi benszülött sohasem tudja legyőzni a lustaságot s nem tudja megismerni a maga városát. Mindig azt mondja: ráérek arra még — míg az idegen, akinek kiszabott és rövid ideje van, az sietve, mohón, szinte éhesen ismer meg mindent.

En azonban kivétel vagyok — mert legyőztem a lustaságomat s szent és kemény elhatározás él bennem, hogy most ime elmegyek és megnézem ezt a várost, amelyben régtől fogva élek s mégis olyan nagyon idegen nékem. Meg akarom ismerni a szépségeit és meg akarom ismerni a hibáit. Azt hiszem messze fogok jutni egy nap alatt. Szóval elindulok sétálni: s ami érdekeset látok, azt bejegyzem itt a kis könyvembe:

— Tessék!

Új házak épülnek. Nagy, hatalmas paloták, némelyiknek kívülről hat emeletes a képe, ámbátor belül bizton kiderülne, hogy csak négy, a többi a félemelet és a mezzanin hangzatos nevét viseli. Ez azonban igazán nem fontos, a név nem változtat a lényegen és azért mégis csak hat emelet a hat emelet. Szóval nagy, hatalmas paloták épülnek. Ahogy kívülről nézem és számítgatom, akár kétszáz ember is lakhat benne. A homlokzat díszes, minden nagyszerű rajta, az ablakok szélesek s rajtuk kényelmesen és vigan áradhat be a napfény és a világosság. Csak egy van ami furesa: a kapu. Emlékeznek a budai régi utcák régi házainak

kapuira, emlékeznek a falusi vagy kisvárosi zöldszalugáteres ház kis kapujára. Hát ennek a hatalmas nagy palotának, meg a mellette lévőnek, meg a harmadiknak és a negyediknek — mindnek ilyen kicsi kapuja van. Díszesebbek ugyan, de talán még ezeknél is kesebbek.

Miért? — kérdelem meglepetten. — Ahol minden olyan nagyarányu, miért éppen a kapu kicsiny. Az üzleti számításért értem, csak egy kissé gondolkodnom kell rajta. A háznak minden egyéb részéért bért fizetnek a lakók, minden parányi terület jövedelemben és üzletileg kihasználódik, a kapu és a kapualj azonban semmi hasznót sem hajt. Holt terület a házüzlet szempontjából, amelyet azonban nem lehet megszüntetni. Ha lehetne, bizonyára meg is tennék. Így legalább összehangszerítják olyan kicsire, amennyire az csak lehetséges, vagy még a lehetségesnél is kisebbre.

Hát ezt is értem. Kevésbé értem azonban azokat, akik ezt az építkezésmódot megengedik. Nálunk Budapesten okos óvatossággal nagyon vigyáznak a tűzbiztonságra. Tudjuk ugyebár, hogy törvényeink szerint színházat csak úgy szabad építeni, ha az épület minden oldalról szabadon áll, mert előállhatnak olyan helyzetek, mikor mindenki egyszerre akar kijutni a színházból s akkor minden oldalra szabad utat kell találnia a közönségnek. De ez a helyzet, ez a veszedelem, akár tűz miatt, akár másként, egy közönséges lakóháznál

is előállhat. Persze arról szó sem lehet, hogy minden lakóház külön álljon — de azt igenis megkövetelheti minden ház lakója, hogy a ház kapuján harmad magával egyszerre is kiférjen. Hátha

mégis tűz üt ki s az a kétszáz ember, aki ebben a házban lakik, egyszerre akar fejjeszettten, rémülten az utcára, a szabadba jutni.

Kíváncsiságomban szerettem volna egy ilyen kiskapuju ház lépcsőházát is megnézni. De eszembe jutott, hogy ez is egy olyan területe az épületnek, amelyet az üzleti élelmesség nem tud kihasználni s őszintén szólva, nem merem be-
menni.